

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Psykoteraapeutiska teorier och metoder 3 - kognitiv beteendeterapi, 7 hp

Psychotherapeutic Theories and Methods 3 - Cognitive Behavioural Therapy, 7 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT13 , VT14 , HT14 , HT15 , HT16

Kurskod	2PT093
Kursens benämning	Psykoteraapeutiska teorier och metoder 3 - kognitiv beteendeterapi
Hp	7 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykoteraapi
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnd 8
Datum för fastställande	2013-05-07
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2021-05-04
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2016

Särskild behörighet

Godkänt på föregående termins kurs *Psykoteraapeutiska teorier och metoder 2* krävs för att vara behörig till denna kurs.

Mål

Kursen syftar till att ge en bred teoretisk grund för kognitiv beteendeterapeutisk tillämpning vid i första hand psykotiska syndrom med eller utan affektiva symptom, neuropsykiatriska störningar, samt svårare personlighetssyndrom och komorbida tillstånd, samt att särskilt belysa kopplingen mellan uppkomst, vidmakthållande och intervention. Kursen syftar dessutom till att ge en fördjupning inom lagstiftning samt etiska frågeställningar av betydelse för psykoteraapeutisk verksamhet inom psykiatrin.

Kunskap och förståelse

Efter godkänd kurs ska studenten gällande patienter som har diagnosticerats med psykotiska syndrom med eller utan affektiva symptom, neuropsykiatriska störningar, samt svårare personlighetssyndrom och

komorbida tillstånd kunna redogöra för:

- genetiska och neuropsykologiska faktorer som har relevans för uppkomst och sjukdomsförlopp
- somatiska komplikationer vid ovanstående tillstånd
- vårdens organisation
- tillämpning av evidensbaserade behandlingar
- tillämpning av olika hjälpmedel och psykoedukativa metoder

Studenten ska dessutom kunna:

- redogöra för uppkomst, vidmakthållande och förändringsprinciper vid psykosomatiska tillstånd
- redogöra för psykologiska konsekvenser av patientens och/eller anhörigs somatiska sjukdom (livsförhållanden, funktion och relationer)
- reflektera kring hur psykoterapeutisk kunskap kan påverka vårdens organisation och övergripande samhällsfunktioner
- reflektera kring hur psykoterapeutiskt arbete kan medverka till hållbar utveckling

Färdigheter och förmågor

Efter godkänd kurs ska studenten gällande patienter som har diagnosticerats med psykotiska syndrom med eller utan affektiva symptom, neuropsykiatriska störningar, samt svårare personlighetssyndrom samt komorbida tillstånd visa förmåga att:

- anpassa behandlingen till individens psykosociala situation, sociala samspel och vårdbehov
- genomföra beteendeanalys/fallkonceptualisering samt behandling på ett individualiserat sätt
- kritiskt granska evidensbaserad behandling ur ett vetenskapligt perspektiv

Värderingar och förhållningssätt

Efter godkänd kurs ska studenten gällande patienter som har diagnosticerats med psykotiska syndrom med eller utan affektiva symptom, neuropsykiatriska störningar, samt svårare personlighetssyndrom och komorbida tillstånd visa förmåga att:

- reflektera kring alliansens betydelse för möjligheten att arbeta psykoterapeutiskt
- reflektera kring konsekvenser för anhöriga vid insjuknande och förlopp i samband med somatisk och psykiatrisk sjukdom
- respektera andra människors existentiella val
- reflektera kring existentiella frågor och hur dessa kan påverka individens fungerande och hälsa
- föra etiska resonemang om samhällsnormer och normalitetsbegreppet: hur eget agerande både kan styras och påverka dessa, samt hur patienter påverkas av dessa

Innehåll

Kursen är indelad i följande två moment:

Psykoterapeutiska teorier och metoder 1, 3.5 hp

Betygsskala: GU

Moment 1 ges under termin 5 och fokuserar på utveckling och behandling av psykoser och neuropsykiatriska störningar. Sjukdomsförlopp, effekter av farmakologisk behandling, frågor om beteendeanalys och fallkonceptualisering, terapeutisk allians samt behandling, tillämpliga vid dessa tillstånd behandlas. Etiska frågeställningar, professionell hållning och lagstiftning och föreskrifter som berör psykoterapeuters verksamhet integreras med undervisningen om val av behandling.

Psykoterapeutiska teorier och metoder 2, 3.5 hp

Betygsskala: GU

Moment 2 ges under termin 6 och utgör en fortsättning och fördjupning av föregående moments arbete. Dessutom fokuseras på utveckling och vidmakthållande av, respektive behandling av psykosomatiska tillstånd samt psykologiska konsekvenser av egen och anhörigas somatiska sjukdom. Analys och reflektion kring psykoterapi ur ett samhällsperspektiv samt vårdens organisation, etiska frågeställningar om normer och normalitet ingår också. Även frågor om hållbar utveckling behandlas.

Arbetsformer

Undervisningen sker i form av problembaserat lärande (PBL), verkstäder, seminarier och föreläsningar, m.m., Undervisningen i PBL-grupper respektive verkstäder och seminarier kräver ett aktivt deltagande och ansvarstagande från studenterna och är obligatorisk.

Examination

Båda momenten examineras genom webbaserade kunskapstest, självständiga skriftliga arbeten, samt genom praktiska tillämpningsseminarier.

Rättning av självständiga arbeten innebär att studenterna i ett första steg kan erhålla betyget godkänt, komplettering eller underkänt. Erhålls komplettering ska studenten genomföra denna enligt anvisningar ifrån rättaren och inom angiven tidsgräns. Därefter sätts betyg i form av Godkänd eller Underkänd. Vid underkänt ges ytterligare max 5 examinationstillfällen.

Som skriftliga examinationstillfällen räknas de tillfällen då studenten skickat in sin examination. Skriftliga arbeten kontrolleras i antiplagiatssystemet Urkund innan rättning påbörjas.

För att ett examinerande skriftligt arbete ska vara aktuellt för bedömning måste det ha inkommit inom tidsgränsen, vilken anges i schema i samband med terminsstart. Om ett arbete inte inkommer i tid hänvisas studenten till omexaminationstillfället.

Undervisning i studiegrupper, verkstäder och seminarier är obligatorisk. Vid mer än 20% frånvaro från studiegrupperna respektive totalt 20% från seminarier och verkstäder under en termin bedömer kursansvarig om möjlighet till ersättningsuppgift finns. Om så inte är fallet innebär det att studenten inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Övergångsbestämmelser

Kursen är nedlagd och gavs för sista gången höstterminen 2017.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som fastställts av Styrelsen för utbildning.

Varje student ska inlämna intyg från arbetsgivaren som visar att studenten under aktuell termin har haft deltidstjänstgöring med psykoterapeutiska arbetsuppgifter inom psykiatrisk vård eller motsvarande uppgifter.

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen. Följande kurs är delvis överlappande: 2PT072, *Psykoterapeutiska teorier och metoder 3 - kognitiv beteendeterapi*, 10 hp.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Cooper, John O.; Heron, Timothy E.; Heward, William L.

Applied behavior analysis

2. ed. : Upper Saddle River, N.J. : Pearson/Merrill-Prentice Hall, c2007. - xxvii, 770 s.
ISBN:0-13-142113-1 LIBRIS-ID:11826093

[Sök i biblioteket](#)

Principles of cognitive neuroscience

Purves, Dale

Sunderland, Mass. : Sinauer Associates, cop. 2008 - 757, [62] s.
ISBN:978-0-87893-694-6 (clothbound) LIBRIS-ID:10905634

[Sök i biblioteket](#)

Social psychology : handbook of basic principles

Kruglanski, Arie W.; Higgins, E. Tory

2nd ed. : New York : Guilford Press, 2007. - xiii, 1010 p.
ISBN:978-1-59385-743-1 (electronic bk.) LIBRIS-ID:11275568

Observera att boken finns elektroniskt på KIB:

[Sök i biblioteket](#)

Clinical handbook of psychological disorders : a step-by-step treatment manual

Barlow, David H.

4. ed. : New York : Guilford Press, cop. 2008 - 722 s.
ISBN:978-1-59385-572-7 LIBRIS-ID:10654616

[Sök i biblioteket](#)

Barlow, David H.

Unified protocol : diagnosöverskridande psykologisk behandling. Terapeutmanual

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2013 - 206 s.
ISBN:978-91-27-13433-1 (inb.) LIBRIS-ID:14216537

[Sök i biblioteket](#)

Beck, Judith S.

Kognitiv terapi för mer komplexa problem : när vanliga metoder inte fungerar

Larsson-Wentz, Karin

Stockholm : Norstedts akademiska förlag, 2007 - 359 s.
ISBN:9789172275003 (inb.) LIBRIS-ID:10415111

URL: [Omslagsbild](#)

[Sök i biblioteket](#)

Kingdon, David G; Turkington, Douglas

Cognitive therapy of schizophrenia

Pbk. ed : New York : Guilford Press, 2008 - 219 s.
ISBN:1593858191 (pbk. : alk. paper) LIBRIS-ID:11843104

[Sök i biblioteket](#)

Ytterligare litteratur i form av artiklar tillkommer under kursen.

Rekommenderad litteratur/kursiv litteratur

KBT inom psykiatri

Öst, Lars-Göran

2. rev. & utökade utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur, 2013 - 424 s.

ISBN:9789127135604 (inb.) LIBRIS-ID:14291372

[Sök i biblioteket](#)

Hwang, Car Philip; Lundberg, Ingvar; Smedler, Ann-Charlotte

Grunderna i vår tids psykologi

Thornéus, Per

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2012 - 348 s.

ISBN:978-91-27-13167-5 LIBRIS-ID:13415641

[Sök i biblioteket](#)